

- „Danutę Waniek przed Trybunał Stanu”.
- „Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zastąpiła sąd”.

TAKIE SĄ REAKCJE na przyjęcie przez Krajową Radę uchwały o wygaśnięciu mandatu członka Rady Nadzorczej TVP SA, Marka Ostrowskiego. Tymczasem obowiązkiem prawnym członków Krajowej Rady było właśnie przyjęcie uchwały o wygaśnięciu przedmiotowego mandatu *ex lege*. Mieliśmy bowiem do czynienia ze stanem faktycznym polegającym na zatrudnieniu członka Rady Nadzorczej TVP na stanowisku zastępcy dyrektora Oddziału Terenowego TVP SA – szerzej w opinii prawnej zamieszczonej w grudniowym numerze „GS”.

Zgodnie z § 7 ust. 4 Regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna, do kompetencji prezesa zarządu należy nawiązywanie stosunku pracy na stanowisku dyrektora jednostki organizacyjnej oraz zastępcy dyrektora jednostki na wniosek członka zarządu z zastrzeżeniem dyrektorów oddziałów. W czasie trwania stosunku pracy zastępca dyrektora oddziału podlega służbowo członkowi zarządu w sposób bezpośredni, gdyż podczas nieobecności dyrektora kieruje oddziałem. Jeśli zaś chodzi o stan prawny, to zgodnie z art. 387 § 2 k.s.h. – osoby, które podlegają bezpośrednio członkowi zarządu oraz likwidatorowi, nie mogą być jednocześnie członkiem rady nadzorczej. Nie chodzi tutaj jedynie o podległość służbową w czasie trwania stosunku pracy, bo gdyby tak miało być, to ustawodawca tak sformułowałby zakaz z art. 387 § 2 Kodeksu spółek handlowych. Do naruszenia tego zakazu wystarczy, że członek zarządu bezpośrednio nawiązuje z takimi osobami stosunek pracy, konsekwencją czego jest możliwość rozwiązania tego stosunku i stosowanie wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy.

Naruszenie zakazu z art. 387 § 2 k.s.h. w sytuacji, gdy członek rady nadzorczej zosta-

je zatrudniony w spółce przez członka zarządu – skutkuje wygaśnięciem *ex lege* mandatu członka rady nadzorczej, z dniem naruszenia bezwzględnie zakazu, tj. z dniem zatrudnienia. Wygaśnięcie *ex lege* oznacza, wygaśnięcie automatyczne, tzn. nie jest potrzebne odwołanie. Zresztą, w przypadku TVP SA mamy do czynienia z zakazem odwoływania członków rady nadzorczej – art. 28 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (dalej: ustawa) – *vide*: uchwała Trybunału Konstytucyjnego z 13 grudnia 1995 r., W. 6/95, OTK 1995/3/23.

Doktryny prawa handlowego interpretuje art. 387 k.s.h. w ten sposób, że przyjmuje zakaz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej zarówno w przypadku zatrudnienia w spółce przed, jak i po powołaniu na członka rady nadzorczej i dlatego w pierwszym przypadku występuje nieważność wyboru, a w dru-

strzygający był głos (wymóg odpowiedniej większości głosów i/lub wymóg kworum) członka rady zatrudnionego w spółce bezpośrednio przez członka zarządu, tj. z naruszeniem art. 387 § 2 Kodeksu spółek handlowych. W każdym bądź razie udział takiej osoby w podejmowaniu uchwały traktuje się jako niebyły.

Jak stanowi art. 28 ust. 1 zd. drugie ustawy, członków rady nadzorczej TVP S.A. „powołuje” Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, z wyjątkiem jednego, którego powołuje minister Skarbu Państwa.

REASUMUJĄC: Art. 28 ust. 1 zd. drugie ustawy o radiofonii i tv – ma charakter obligatoryjny, a nie fakultatywny (członków rady nadzorczej TVP S.A. „powołuje” Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, a nie – „może powoływać”). Dlatego w przypadku zatrudnienia członka rady nadzorczej TVP S.A. na stanowisku zastępcy dyrektora oddziału terenowego TVP SA skutkującego wygaśnięciem *ex lege* mandatu tego członka rady nadzorczej – członkowie Krajowej Rady mają obowiązek prawny powołać nowego członka rady nadzorczej; przyjęcie uchwały o wygaśnięciu mandatu jest tutaj jedynie potwierdzeniem

zaistnienia czegoś, co już zaistniało automatycznie z mocy prawa. Zwłoka w powołaniu członka rady nadzorczej może powodować szkodę dla TVP SA, gdyż w grę wchodzi nieważność uchwał rady nadzorczej TVP podejmowanych z udziałem członka rady nadzorczej zatrudnionego w spółce z naruszeniem art. 387 § 2 Kodeksu spółek handlowych. Zaniechanie przez członków Krajowej Rady tego obowiązku (lub zwłoka) jest czynem zabronionym art. 231 Kodeksu karnego. Rada nie może się oglądać na ewentualne orzeczenie sądowe w kwestii wygaśnięcia mandatu członka rady nadzorczej, gdyż art. 28 ust. 1 zd. drugie ustawy i art. 387 § 2 k.s.h. nie należą do tej grupy przepisów prawa, które – tak jak np. reguła *rebus sic stantibus* z Kodeksu cywilnego – nadają się jedynie do sądowego stosowania.

Waldemar Gontarski

Pociąganie za cugle prawa

gim – automatyczne wygaśnięcie prawa do pełnienia funkcji członka rady nadzorczej – *vide*: W. Popiołek, (w:) *Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Orzecznictwo*, pod red. J. A. Strzępki, Warszawa 2001 r., s. 966; J. Szwaia, (w:) *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, tom trzeci, S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaia, Warszawa 2003 r., s. 670 i powołane tam piśmiennictwo; por. też w: A. Szumański, (w:) *Prawo spółek*, W. Pyziół, A. Szumański, I. Weiss, Bydgoszcz-Kraków 2002 r., s. 747.

POWSTAJE PROBLEM uchwał rady nadzorczej podjętych przez radę w niewłaściwym składzie. Otóż w przypadkach gdy uchwały rady mają być czynnościami prawnymi, należy przyjmując ich nieważność, jeśli nie da się wykluczyć, że roz-